

Na kraju 2016. godine, u Republici Srbiji poslovala su 23 društva za osiguranje, odnosno za jedno društvo manje nego na početku godine, jer je NBS u maju dala društvu za neživotno osiguranje, AS osiguranju, saglasnost za dobrovoljnu likvidaciju. Isključivo poslovanjem osiguranja bavilo se 20 društava, odnosno 19 posle likvidacije AS osiguranja, a samo poslovanjem reosiguranja 4 društva. Devet društava pružalo je uslugu isključivo u segmentu neživotnih osiguranja, 5 društava pružalo je uslugu iz domena životnih osiguranja, dok ih je 6 bilo kompozitno, poslujući u obe grupe osiguranja. U julu 2016. godine potpisan je ugovor o kupovini kompanija AXA životno i AXA neživotno osiguranje od strane VIG (Vienna Insurance Group). Proces kupovine AXA osiguranja završen je 1. decembra 2016. godine i time je VIG, koja na tržištu Srbije posluje kroz Wiener Stadtische osiguranje, povećala svoje tržišno učešće na 12 odsto.

Prema podacima objavljenim od strane NBS, i u 2016. godini nastavljen je trend nominalnog rasta premije tržišta osiguranja. Primera radi, učešće životnih osiguranja povećano je sa 23,9% u 2015. godini na 25,9% u 2016. godini, zahvaljujući rastu premije životnih osiguranja od 17,12% u odnosu na prethodnu godinu. To je dokaz da se srpsko tržište kreće u pravcu postizanja strukture portfelja koja je prisutna u razvijenijim državama. Ipak, nizak nivo životnog standarda i slabo razvijena svest o prednostima i koristima koje osiguranje nudi, uzrok su i dalje visokog učešća neživotnih osiguranja u ukupnoj premiji i to pre svega obaveznih osiguranja. Ukupna premija osiguranja tržišta u 2016. godini dostigla je iznos od 724 miliona €, što predstavlja realno povećanje od 8,01%.

Tržište osiguranja u Srbiji i dalje je nerazvijeno i ispod je proseka razvijenosti u državama članicama EU. Glavni pokazatelji razvijenosti tržišta osiguranja su odnos ukupne premije i BDP i ukupne premije po glavi stanovnika. Učešće premije u procenjenom bruto domaćem proizvodu u Srbiji iznosi 2,1% i po tom pokazatelju smo na 61. mestu na svetu. Ali, s obzirom na to da je prosek država Centralne i Istočne Evrope 1,9% možemo zaključiti da je Srbija na zadovoljavajućoj poziciji. Što se tiče premije po glavi stanovnika, u Srbiji je to 108 USD odnosno 102 evra, što je rast u odnosu na 2015. godinu. Države Centralne i Istočne Evrope su po tom pokazatelju ispred Srbije. Srpsko tržište

osiguranja i dalje je dominantno zavisno od ostvarenih kretanja u segmentu osiguranja od autoodgovornosti. U tom sektoru zabeležen je rast od 4,3% u odnosu na prethodnu godinu, što je dovelo do učešća od 34% u ukupnoj premiji. Posmatrano po učešću u ukupnoj premiji slede životna osiguranja sa 25,9% i imovinska sa 17,5 posto.

Sektor osiguranja u Srbiji u većoj meri prošao je kroz proces privatizacije i to ulaskom stranog kapitala u industriju. Ako tome dodamo strane greenfield investicije, dolazimo do činjenice da domaćim sektorom dominiraju kompanije u većinskom stranom vlasništvu. Ilustrovano brojkama, 17 društava za osiguranje koja posluju u Srbiji na kraju 2016. godine, od ukupno 23, je u većinskom stranom vlasništvu. Gotovo celokupna premija životnih osiguranja I skoro dve trećine neživotnih osiguranja prikupi se od strane društava sa većinskim stranim kapitalom, koja dominiraju i u ukupnoj aktivi sa $\frac{3}{4}$ učešća. Od ukupnog broja zaposlenih u osiguranju, 68% ih je zaposleno u društvima sa stranim kapitalom. Poziciju domaćeg kapitala brani kompanija u većinskom državnom vlasništvu, koja je lider na tržištu, Dunav osiguranje, sa učešćem u ukupnoj premiji osiguranja od 27%. Odluka države je da tu Kompaniju privatizuje i u toku su aktivnosti na planu procene njene vrednosti i pronalaska zainteresovanih investitora. S obzirom na to da je Dunav osiguranje kompanija sa višegodišnjom tradicijom, da je lider na tržištu i sinonim za osiguranje i van granica Republike Srbije, očekujemo jaku tržišnu utakmicu i uvereni smo da će Dunav osiguranje dobiti snažnog strateškog investitora.

Novi Zakon o osiguranju iz 2015. godine i prateća akta koja su u potpunosti stupila na snagu tokom 2016. godine, uz ostvarenu stabilnost celog finansijskog sektora, stvorili su uslove za stabilan razvoj tržišta osiguranja. Za pohvalu su i podaci o ažurnosti prilikom isplate šteta, jer mali broj zahteva ostane nerešen, pa se može reći da osiguravajuća društva koja posluju u Srbiji u potpunosti ispunjavaju funkciju u delu zaštite osiguranika i njihove imovine.

Kao jedan od značajnijih događaja na tržištu tokom 2016. godine je i kampanja "Osiguraj budućnost" koju je pokrenulo Udruženje osiguravača Srbije, ispred kompletne industrije i svih naših članica. Pošli smo od toga da su edukacija, podizanje nivoa svesti o značaju osiguranja i razvoj kulture osiguravanja, najznačajniji procesi na putu razvoja osiguranja u Srbiji. Uzimajući u obzir činjenicu da mnogi građani nisu dovoljno informisani, da ne poznaju prednosti osiguranja, sumnjaju u prevaru ili da misle da je osiguranje skupo, odlučili smo da pokrenemo sveobuhvatnu kampanju kroz koju ćemo građanima različitog uzrasta objasniti da kupovina polise osiguranja nije trošak. Jednostavno, mi u Udruženju osiguravača Srbije, uvereni smo da svako mora da vodi računa i da brine o sebi, svojoj porodici, imovini ili biznisu. Zadatak kampanje "Osiguraj budućnost" je da građane "podseti" na to da osiguranje postoji zbog svih nepredviđenih situacija koje mogu da nam se dogode, a koje ne možemo unapred da predvidimo.

U narednom periodu očekuju nas Izmene i dopune Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju. Nekoliko je stvari koje treba promeniti. Prvo, u postojećem zakonu nema preciznih kriterijuma na osnovu kojih bi se obračunavala šteta na licima. Jedna odredba zakona je proglašena neustavnom, a zbog neustavnosti je prestala da važi i Uredba Vlade Srbije u kojoj su na precizan način predviđeni kriterijumi za isplatu štete na licima. To je dovelo do velikih razlika u isplati, čime se narušava jednakost građana. Zbog toga nam je i sudska praksa neusaglašena, pa se za pojedine vidove naknade nematerijalne štete u različitim delovima zemlje dobija različit iznos, što je nedopustivo. Tu su i zamerke na odredbe o garantnom fondu. Najpre, predviđeno je postojanje dva garantna fonda, jednog samostalnog i drugog pri Udruženju. Samostalni nikada nije osnovan pa u ovom momentu posluje samo Fond pri UOS i to po starim propisima. Ni ostvarivanje regresnih zahteva Garantnog fonda nije uređeno na adekvatan način i to je dovelo do velikih problema u naplati regresa. Zbog nepreciznih odredbi važećeg zakona, sudska praksa je zauzela stav da garantni fond regresni zahtev može da ostvari samo prema vlasniku vozila, a ne i prema vozaču. Istovremeno, sudska praksa je jedinstvena u stavu da se svojina na vozilu prenosi prodajom istog i da nije potreban nikakav pisani sporazum, odn. nije potrebno da vozilo bude registrovano na ime kupca, što dovodi do apsurdna da se sredstva garantnog fonda ne troše samo za naknadu štete trećim oštećenim licima, već i za naknadu troškova postupka nesavesnim vlasnicima i vozačima. Takve stvari moraju da se menjaju jer sa jedne strane onemogućavaju da garantni fond ostvari svoje pravo na regres, utvrđeno zakonom, a sa druge strane, nepošteno je dovesti građane koji uredno registruju i osiguravaju svoje vozilo u isti položaj sa onima koji to ne rade.